

De Friese Drieslag

Basis voor de Friese aanpak van de stikstofcrisis

Het aanbod:

Stikstof emissie in melkveehouderij 45 % lager

De Friese Drieslag kan een belangrijke basis zijn voor de Friese aanpak van de stikstofcrisis. De kern van de Friese Drieslag is dat de melkveehouders de mest dagvers afleveren aan een mono mestvergister.

Het biogas uit de vergister kan naar een groengas opwerker gaan op het zelfde terrein, via een gasleiding worden getransporteerd naar een groengas opwerker op afstand of rechtstreeks naar nabijgelegen industrie.

Op deze wijze levert de Friese melkveehouderij een bijdrage aan de oplossing van

- *de stikstof crisis* door een vermindering van de stikstof uitstoot op het melkveebedrijf met 45%
- *de klimaat crisis* door een vermindering van de emissie van broeikasgas uit de stal met 85%
- *de energie crisis* door de productie van groengas voor verwarming van de Friese gebouwen
- *de landbouw crisis* door verbetering van het perspectief voor de melkveehouderij.
- *verbetering van de biodiversiteit van de bodem door uitrijden digestaat in plaats van drijfmest*
- *vergroening Friese industrie*

In dit door de Provincie Fryslân omarmde rapport De Friese Drieslag is een en ander nader uitgewerkt. In dit rapport ligt de focus op het bedrijfsmodel Wijnjewoude waarbij de dagverse mest plaatselijk op een centrale locatie wordt vergist. Wijnjewoude kiest hiervoor omdat dan alle melkveebedrijven, groot en klein, kunnen mee doen. Er kan ook worden gekozen voor een biogas hub of biogaslevering aan de industrie als de omstandigheden daarvoor geschikt zijn.

Verantwoording:

- Vermindering stikstof uitstoot: Rapport 1372 Wageningen UR; Verdoes e.a.
- Vermindering emissie broeikasgas Rapport 1372 Wageningen UR; Verdoes e.a.
- Productie groengas voor verwarming gebouwen in Friesland: potentie in rapport "Groen gas uit monomest" New Energy Coalition (Ruud Paap) in opdracht van Provincie Friesland
- Productie groengas voor verwarming gebouwen in Nederland: huizen: potentie in rapport "Groengas en Mest" New Energy Coalition (Ruud Paap) in opdracht van RVO
- Verbetering perspectief melkveehouderij door forse emissie beperking en opbrengst groengas
- Verbetering van de biodiversiteit van de bodem: onderzoek in opdracht van de Provinsje Fryslân en Wetus door Bioclear (Knigge/Keuning)